

KORT NYT
POLITIK

Arkivfoto: Erik Refner/Scanpix

LA fortryder budgetlovsforslag

Liberal Alliance vil alligevel ikke være med til at lempe budgetloven for at give mulighed for større skattelettelser i efteråret.

Det siger partiets skatteordfører **Joachim B. Olsen**, der trækker i land og beklager, at han i Børsen fredag ellers gav udtryk for netop det.

“Jeg har ikke kommunikeret klart. Det tager jeg på mine skuldre. Det er ikke vores politik, at man skal bryde budgetloven til efteråret for at finde finansiering til skattelettelser,” siger han

Joachim B. Olsen understreger, at han står fuldstændig ved, hvad han sagde i avisen fredag, men beklager, at det har skabt tvivl om Liberal Alliances prioriteter ved skatteforhandlingerne.

kepr

Uffe Elbæk vil af med indkomstskatten

Alternativets formand, **Uffe Elbæk**, lægger i lørdagens udgave af Politiken op til en grundlæggende reform af det danske skattesystem.

“Skatten skal ned på arbejde og gerne til nul,” siger Uffe Elbæk til Politiken.

Dermed overhaler han Liberal Alliances målsætning om at sætte et loft på indkomstskatten på 40 pct. inden 2025.

Ifølge Uffe Elbæk vil manøvren kræve, at man i stedet beskatter råstoffer og finansielle transaktioner.

Ritzau

Danmark sender soldater til Estland

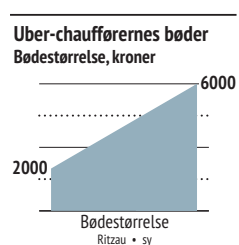
Danmark vil bidrage med op til 200 soldater i **Natos** frem-skudte bataljon i Estland, skriver statsminister **Lars Løkke Rasmussen** (V) på Twitter.

Storbritannien skal fra starten af 2017 lede Natos frem-skudte bataljon i Estland, mens Canada vil lede bataljonen i Letland, og Tyskland i Litauen. USA tager føringen i Polen.

Samlet ventes de fire Nato-bataljoner at bestå af mellem 3000 og 4000 soldater.

Ritzau

Uber-chauffører idømt bøder

Uber-chauffører er blevet idømt bøder på mellem 2000 og 6000 kroner. Det meddeler **Københavns Byret**.

Anklagen har været, at de har drevet ulovlig taxakørsel via Ubers app, der gør det muligt at samle passagerer op mod betaling.

Det er ulovligt, fordi chaufførerne ikke har den rette uddannelse, og fordi bilerne ikke er indregistreret til erhvervsmæssig transport, var påstanden.

Ritzau

Radikale vil lempe afgifter på elbiler

Salget af elbiler er styrtdykket så stejlt, at De Radikale igen vil lempe afgifterne, som partiet har indført med Venstre, Dansk Folkeparti og Socialdemokraterne. Afgiften skal ind-fases over fem år.

Det fastslår De Radikales fungerende politiske ordfører, **Lotte Rod**.

Ritzau

Grønland kun tre

Overvismand for Grønland Torben M. Andersen giver Grønland tre år til at få gang i minerne eller turismen. Ellers vil Grønland opleve masseudvandring

Af **Jens Kristian Lai**, **Jens Bertelsen** og **Stephan Wedel Alsmann**, **Qaqortoq**

Sydgrønland illustrerer, hvorfor Grønland i dag er de forspildte chancers land:

Den smukkeste natur er stort set uopdaget af turister og et bagland, der bugner af mineraler, guld og råstoffer.

Men intet af det kommer i brug. Den sydlige del af Grønland er inde i en negativ spiral.

“Vi er i en krisituation,” konstaterer regionens borgmester, **Jørgen Wæver Johansen** (**Siumut**), og peger på, at 12 pct. af regionens befolkning er flygtet.

“Hvis den her udvikling fort-

sætter, så kommer vi til et punkt, hvor regionen ikke er bæredygtig,” siger han.

Borgmesteren vil have gang i råstoffer og turisme for at rette op på den negative spiral.

“I forhold til krisesituationen vil minedrift og øget turisme være en game changer. Men det hele er bare gået i stå,” siger **Jørgen Wæver Johansen**.

Situationen i Sydgrønland er et ekko af den økonomiske situation i hele den fjerneste del af Rigsfællesskabet.

Der er nu tale om så negativ en spiral, at overvismanden for **Det Økonomiske Råd for Grønland**, **Torben M. Andersen**, giver landet maksimalt tre år til at få reformer i gang, der kan sparke gang i Grønlands slumrende erhvervsliv.

“Grønland står ved en skillevej, hvor der på den ene side er en ond cirkel og den anden side en proces mod en mere selv bærende økonomi, som kræver store seriøse reformer,” siger overvismanden.

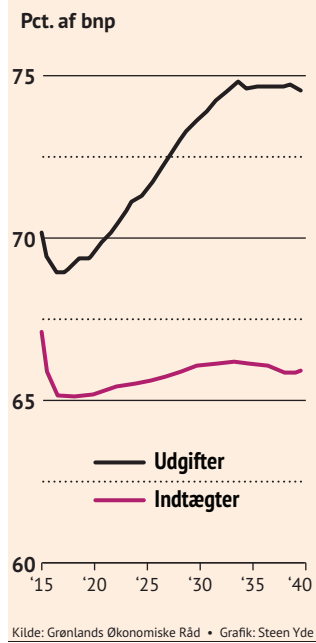
Han peger på, at konsekvenserne er store, hvis der ikke bliver gjort noget hurtigt.

“Grønland har maksimalt to til tre år til at få linet de her reformer op. Konsekvensen ved ikke at tage hånd om det vil være, at gabet mellem levestandarden i Grønland og resten af eksempelvis Norden vil blive så stort, at veluddannede vil rejse fra landet i større omfang, end vi hidtil har set. Vi ser jo allerede konturerne af en ond cirkel, og den onde cirkel vil blive endnu tydeligere meget hurtigt,” lyder det fra **Torben M. Andersen**, der kræver en gevaldig vitaminindsprøjtning til erhvervslivet:

“Kravet til reformer er, at Grønland får lagt fundamentet

Grønland mangler desperat indtægter

Befolkningsudviklingen i Grønland gør, at udgifterne hurtigt overstiger indtægterne

Kilde: Grønlands Økonomiske Råd • Grafik: Steen Yde

TEMA
Grønlandsk vækstkrise

Succeser i erhvervslivet er en mangelvare i Grønland. Børsen sætter i en stribe artikler spot på udfordringer og muligheder for at skabe vækst i Grønlands erhvervsliv.

til en bredere erhvervsstruktur. De har de seneste par år lige klaret skærene, fordi fiskeriet er gået godt. Men det kan man jo ikke forvente, at den gør hvert år. De skal have gang i deres miner, og de skal have gang i turismen. Samtidig skal man sikre sig, at de offentlige finanser hænger sammen. En lang række udfordringer skal håndteres – og det gør forskellen mellem en ond cirkel

Dansk Folkeparti er klar

Af **Stephan Alsmann**, **Jens Bertelsen** og **Jens Kristian Lai**

De økonomiske alarmklokker ringer nu så højt i Grønland, at det kan blive nødvendigt at ændre selvstyreløven fra 2009.

“Noget må ske, hvis Grønland skal undgå den økonomiske afgrund. Finanspolitikken skal forbedres med 750 mio. kr.

årligt frem til 2040 for at få balance, for bloktilskud og skatteindtægterne kan ikke følge med udgifterne. Omregnet til danske forhold svarer det til, at statsbudgettet skulle forbedres 75 mia. kr. hvert år i 25 år,” forklarer **Søren Espersen**, Grønlandsordfører i Dansk Folkeparti og formand for Det Udenrigspolitiske Nævn, der er villig til at ændre selvstyreatalen, så det årlige bloktilskud

“Noget må ske, hvis Grønland skal undgå den økonomiske afgrund”

Søren Espersen, Dansk Folkeparti

på knap 4 mia. kr. kan øges. Men ikke uden Danmark får mere at skulle have sagt og en markant del i indtægterne, hvis der med tiden kommer gang i det råstofeventyr, mange grønlandske politikere drømmer om.

“Der kunne f.eks. oprettes en fælles råstof- eller oliefond efter norsk forbillede,” siger **Søren Espersen**, der ikke tror, at det er realistisk på kort sigt.

År fra økonomisk kollaps

Manglen på muligheder skaber masseudvandring i Grønland. I Narsaq i Sydgrønland er man begyndt at lukke store dele af byen ned. Der er ingen købere til forladte lejligheder. Byen har ellers et af verdens mest lovende mineprojekter. Foto: Stephan Alsman

Analyse

Af Jens Kristian Lai og Stephan Alsman, redaktører

Grønland kæmper for game changers

Grønland kan hurtigt affærdiges som uinteressant i en erhvervsmæssig sammenhæng: Få mennesker på et afsondret område. Men sandheden er, at der kun er få steder i kongeriget, hvor potentialet er større, hvis man tør tænke stort.

Råstofområdet er et eksempel på de missede muligheder. Der er forekomster, som er anerkendt i mineindustrien som værende blandt verdens ti mest lovende forekomster.

I mineindustrien har man definitioner for "giant ore deposit", altså gigantiske åreforekomster, og Sydgrønland har to. Turismen er et andet eksempel. Den var i årevis på niveau med Islands omkring 50.000 turister om året. Sådan er det ikke længere, for Island har med en målrettet strategi tildoblet turismen, mens niveauet i Grønland ikke har flyttet sig. Kynikere – inklusive vores hjemlige politikere – vil måske sige, at det er et grønlandsk problem.

Få steder i kongeriget er potentialet større, hvis man tør tænke stort

Kan blive øm politisk tå

Men den manglende aktivering af erhvervsmulighederne kan meget hurtigt få hjemlig, samfundsmæssig relevans. For med den nuværende udvikling er der ganske få år tilbage, før Grønland kan blive en særdeles øm, politisk tå. Om få år er man tvunget til at beslutte, om man har et ansvar over for den fjerneste del af kongeriget, hvor alle stadig har et dansk pas.

For er vi villige til at acceptere, at der er danskere, der har en gennemsnitslevetid, der er 11 år lavere end gennemsnittets blot, fordi de bor på Grønland? At der er områder, hvor tuberkulose er lige så udbredt som i Somalia? Hvor hver tredje barn er anbragt uden for hjemmet? Og hvor vækst er en uopnåelig drøm?

Børsen sætter over de næste uger fokus på muligheder og udfordringer for de dele af erhvervslivet i Grønland, der kan blive game changers, og som kan få indsprøjtet nye – og hårdt tiltrængte – vitaminer i erhvervslivet.

og begyndelsen på en positiv udvikling af erhvervslivet."

Baggrunden er, at Grønlands økonomi ikke er bæredygtig.

Mangler 1 mia kr årligt

Landet står over for det, som økonomer har døbt "dødens gab" – en situation hvor indtægter og udgifter kommer længere og længere ude af trit med hinanden og ender i kollaps. Frem mod 2030 vil der

mangle rundt regnet 1 mia. kr. om året. For et land med en befolkning på 56.000 er det et skræmmende stort tal.

Samtidig er der ikke udsigt til flere penge fra Danmark.

Det årlige bloktilskud er fastfrosset på 3,7 mia. kr.

Nationalbanken konstaterede i en analyse fra begyndelsen af juli, at "de store grønlandske strukturproblemer i form af et meget smalt

erhvervsgrundlag ikke er kommet nærmere en løsning."

Nationalbanken konstaterer, at det bl.a. betyder fraflytning. I dag er tæt på hver fjerde person, der er født i Grønland, således bosiddende i Danmark.

Erhvervslivet er ved at tabe tålmodigheden: Efter år med store drømme om minedrift har Grønland i dag ingen minner i drift. Og mens nabolandet Island har tildoblet turismen til

over 1,3 mio. årlige turister, så har udviklingen i Grønland ligget fladt på 50-60.000 årlige turister. På trods af et par fine år mærkes frustrationen også tydeligt i fiskeriet.

"Reformer er hårdt tiltrængt. Flere skal bidrage til samfundet," siger **Henrik Leth** bestyrelsesformand i fiskerigiganten **Polar Seafood**.

jela@borsen.dk
stal@borsen.dk

til at ændre selvstyreaftalen

"Der er berøringsangst og en frygt blandt danske politikere for at blive opfattet som koloniherrer, så henvendelsen skal komme fra Grønland, og det bliver først, når katastrofen er uundgåelig," siger han.

Reformmangel frustrerer

DF's Grønlandsordfører er ikke ene om at være frustreret over manglende reformer på bl.a. social-, uddannelses- og er-

hvervsområdet. Det er direktøren i **Grønlands Erhverv**, **Brian Buus Pedersen**, også.

Den manglende aktivitet på mineområdet bebrejder han en uerfaren politisk elite:

"Vi sidder tilbage med en fornemmelse af, 'hvad foregår

Sørensen Espersen, Grønlandsordfører hos Dansk Folkeparti.
Arkivfoto: Steem Brogaard

der her – hvorfor bliver sagerne ikke behandlet mere professionelt.' Administrationen er alt for lille til at håndtere de her processer, og når embedsmænd bliver usikre, så bliver de mere tilbøjelige til ikke at træffe beslutninger. Vi prøver at sige, at man også tager en risiko ved ingenting at gøre. De her projekter bliver jo ikke til noget. Det er i sig selv en risiko for Grønland," siger han.

Palle Christiansen, tidligere finansminister i Grønland, er enig. Han tror ikke på, at Grønland selv kan løse sine problemer.

"Der mangler politisk mod, og de nødvendige reformer bliver hele tiden udskudt. De to største partier, Siumut og IA, vil ikke lave reformer, og derfor kan der ikke skabes det nødvendige flertal," siger han og fortsætter:

"Flere og flere borgere i Grønland kan se, at det bliver sværere at få tingene til at hænge sammen. Men koblingen mellem, at de kan se problemet, og at de kan se løsningen, er der ikke endnu.

Ressortminister for Grønland, statsminister **Lars Løkke Rasmussen** (V), har ikke ønsket at udtale sig om fremtiden for Grønland.